

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Verus Ecclesiasticus Vocationem suam cognoscendi Avidus, Eidemqve Correspondendi Studiosus

Mansi, Giuseppe

Francofurti ad Mœnum, 1693

Cap. IX. Quod Sacerdotium pro salute animarum institutum sit

urn:nbn:de:hbz:466:1-38106

Caput Nonum.

Quod Sacerdotium pro salute animarum institutum sit; de illius valore, nostraque in ordine ad illud obligatione.

Articulus fidei est, authentizatus in symbolo Apostolico, non aliam ob causam, unigenitum Altissimi filium descendisse in terram, nostramque humanam assumpsisse naturam, nisi ob salutem quærendam animarum. Docet hoc, probatque clarissimè, totius vitæ ipsius hîc transactæ decursus, dum hîc pergit in Samariam, ut ad puteum à libidine revocet, tot virorum adulteram ac prostitutam mulierem, illic ex infamibus teloniî usuris suam ad sequelam trahat Matthæum, alibi similis farinæ hominem, Zachæum ad quadruplicem malè partorum excitet restitutionem, uno verbo, dum tot efficacissimis suis concionibus tot in cælum transmissit animal, quot amplissimus non capiat campus. Fundatâ itaque in terris illum in finem suâ Ecclesiâ, nos Ecclesiasticos tanquam instrumenta elegit, ad profsequendum id, quod ab ipso feliciter inchoatum est; *Dei sumus adiutores*, dicit Apostolus;

D

1. Cor. 3.

Nausi

Verus
de iustisM
P

1. Cor. 3. v. 9. eandemque veritatem olim
dixerat generosa Heroïna illa Judith, in
gnis Ecclesiæ typus, dum nervosis formis
bus hinc presbyteros ex spiritûs sancti
stinctu affatur: *Vos estis presbyteri in populo
Dei, & ex vobis pendet anima illorum.* Luc.
8. v. 21. Principibus sæcularibus incumbit
invigilare temporali populorum salutem
conservationem, Sacerdotibus autem com-
sum est, ut intendant æternæ animarum pro-
speritati, ut illas sanctificent, ac deducant
ad finem illum, in quem sunt creatæ.
quod putatis esse lucrum illud, quod est
lumentum, ad quod aspirare debeant Eccle-
siastici, ut intentum tantæ ponderis tantæ
mèti assequantur? An fortè divites præbe-
pinguia beneficia? Erratis, si hoc credatis.
longè aliam subtrahit informationem
Ambrosius: in Cap. 1. Isai. Clericatus officium
inquit, est quæstus plane non modicus, ubi
crum non pecuniarum acquiritur, sed animarum,
& hunc quæstum, & non alium contem-
peraverunt omnes Sancti. Sane S. Philo-
pus Neri (cujus indignus filius ego sum) fuit
in animarum salute totus fuit, prout de ipso
legitur in lectionibus officii Canonici, de
que ejusdem plane mentis S. Carolus, in Vita
Caroli. l. 8. c. 13. quod in eo principaliter
fuit

stra consistat vocatio, dum de isto tanto
Præsule veraciter affirmari potuerit, id quod
in sancto Joanne registratum legimus: *Ioan. 10.*
v. 3. Proprias oves vocat nominatim, cum
& distinctam notitiam, paremque curam
ac sollicitudinem habuerit omnium ac sin-
gularum animarum vastissimæ suæ illius
Diœcesis, solitus dicere sese ultroneè, ac
libenter renuntiasse suæ Purpuræ, ne hæc im-
pedimento sibi forte fuisset in lucrandis ac
juvandis animabus sibi concreditis, quas
tanti æstimabat, ut diceret, vel minimam ex
illis dignissimam esse assistentiâ cujusvis
maximi Pastoris; & hoc ipsum ipse practica-
bat, sequens informationem sancti Hiero-
nymi: *Ep. 13. Si officium vis exercere Presbyte-*
ri, aliorum salutem fac lucrum anima tua,
debentque scire (scribit alio in loco idem
sanctus) quod quidquid mali accidat pecori,
totum redundet in dedecus Pastoris: *Ep. 10.*
ad Furiam. Detrimentum pecoris, Pastoris igno-
minia est.

Si intelligerent Ecclesiastici valorem unius
animæ, ampliorem magisque sollicitam
pro illius conversatione curam demonstra-
rent: Si leo, non esse actionem ullam tam
eximiam, tam præstantem, tam sanctam,
Deoque placentem, quam lucrum anima-
rum,

Nansi

Veras
de pastoribus

M. J.

rum, quod manifeste confirmat S. Chrysostomus: *Hom. 3. in Gen. Nihil tam studiose affectat Deus, nec tam illi gratum est, quam salus animarum; Consentitque in idem Auctor operis imperfecti, Hom. 51. hæc scribens: Super omnia opera, pretiosiores DEUS æstimat animas; quanto magis credibile est, ut super omnia bona sua constituat eum, quod confert Deo lucrum animarum? Quidquid Altissimus operatus est, aut fecit in cælo, aut in terra, totum tendit, totum collimat ad illum finem, totum directum est in salutem animarum, dictisque meis ad stipulatur, et robur addit Clemens Alexandrinus, *Adm. ad Gen.* dum ait: *Nihil aliud est Domino curæ præterquam hoc solum opus, ut homo saluus fiat; Et nos Sacerdotes nulla alia de causa aliumve ullum in finem sacro Chrismate inuncti sumus, quam ut gustui illi, illi Dei desiderio, quo laborat pro animarum salute promovendo, occurramus, & ut illi satisfacere collaboremus: Unctionis fructus, est curæ divina hereditatis: ille ergo officium hereditatis exequitur, qui sola querit lucra animarum,* scribebat S. Gregorius. *Cap. 5. in lib. Reg.* Ast, si conceptum dignum aliquem formare velimus de infinito illo pretio, ac summa æstimatione, quam de unica solum animæ*

Chry anima habet Salvator, legamus parab^olam
 illam, eum in finem ab ipso propositam, in
 qua evidenter quasi æquiparat toti gregi
 unam solam oviculam balabundam, erran-
 tem, ac deperditam, de qua re, non abs-
 que stupore, dicit Tertullianus: *de pœnit. c. 8.*
Errat una pastoris ovicula, sed grex unâ cha-
rior non est, una illa requiritur, præ omni-
bus desideratur, grex unâ illâ charior non erat,
 nec prius quievit, quam illam invenisset,
 sublatam in humeros ad ovile apud reliquas
 reduxisset. Optimè hæc intellexit, melius-
 que in opere demonstravit magnus ille San-
 ctus Prælati Franciscus de Sales, dum
 continuo per multos annos obeundo Gene-
 vâ pagos (non absque manifesto vitæ peri-
 culo) singulis diebus concionabatur, pro
 auditorio sæpius non habens, nisi quinque
 aut sex è vilioribus rusticis, optimèque im-
 pensam suam judicabat operam, si vel pau-
 cas lucrari posset animas, ad quas quæren-
 das agros, campos, silvas obibat & villas,
 Redemptoris nostri exemplum imitando,
 de quo scripsit Apostolus: *Dilexit me, &*
tradidit semetipsum pro me: ad Galat. 2. v. 20.
 in quem locum dicit Chrysoſtomus: *Neque*
enim recnsaturus esset, vel ob unum duntaxat,
tantam exhibere dispensationem: ex quo de-
 duco,

Mansi

Verus
de pastoribus

duco, vel pro una sola anima, etiamsi nulla alia adfuisset, tantum fuisse operatum tanta præstita fuisse à Dei filio, quanta fecit pro omnibus simul.

Verum, antequam transeamus parabolas illam ovis deperditæ, observare debemus non absque mysterio verbum Incarnationis usum fuisse hujuscemodi similitudine, sed per illam voluisse insinuare Pastoribus Ecclesiasticis, quomodo specialiter debeant inquirere vestigia, instar Pastoris Evangelici, in solitudinem ovium, quæ magis sunt desolata, magis destitutæ auxilio, ac proinde præsentiori expositæ periculo, quales sunt quæ magis dissitæ habitant, Locaque difficillime accessa insident, unde & ad illas perveniendum illas visitandi, major labor est; siquidem animæ divitum, ac nobilium in civitatibus, absque eo quod solatio, ac instructione spirituali abundant, communis gregis vestigiis insistant, & si alicubi cespitent aut deviant, citius notatur error, seque ipsas, velint, ad orbitam reducere, ac juvare possunt. *Veni de Libano, sponsa mea: veni coronaberis*, legimus in canticis, *Cant. v. 2.* intelliguntque per sponsam hanc sacrosanctam Ecclesiam, animam aliquantulum electam; sed qualibus è geminis composita

est corona illa, quæ ei dicitur præparata?
 De capite Amanæ, de vertice Sanir, & Hermon,
 de cubilibus leonum & montibus Pardorum.
 Insolita sane, ne dixerim exotica corona!
 Quæ proportio potest esse inter prærupta,
 inter montium cacumina, inter Leonum ac pardorum spelæa,
 & coronam innocentia alicui animæ imponendam?
 Respondeo, applicando textum illum meo proposito:
 montes illi, loca illa acclivia ac inaccessa,
 ferarum potius quam hominum habitacula,
 Ecclesiasticis cum vero zelo Apostolico,
 ad quærendas, ad reducendas, ad salvandas
 animas derelictas scandentibus, in gemmas,
 in monilia in coronas pretiosissimas illis
 convertuntur: Hinc S. Carolus, celebris erit
 toti posteritati, cunctis sæculis, non ob
 prosapiæ suæ nobilitatem, aut natalium
 splendorem, non ob Cardinalitiam suam
 Purpuram, non ob honorem ac venerationem
 illi à Magnatibus, summisque Principibus
 impensam, sed ob subjectos pedibus, calceisque
 suis uncos ferreos, ut pro salute animarum,
 zelo armatus Apostolico, altissimos, præruptos,
 ac fermè inaccessibiles Alpes posset scandere:
Requirit à vobis animas Deus (scribit Ministris sacris Alcuinus,
 Ep. 28. dignissimus Caroli Magni præceptor)

D 4

Mansi

Verus deasticus

M. V.

ceptor) quas ad regendum accepistis; ex quo
 jectorum salute, vestra multiplicatur remun-
 ratio. Inter varia mysteria, ob quæ Sal-
 tor noster illos decoravit titulo lucis; *Rede-*
estis lux mundi, videtur mihi etiam esse
 lud, quia illa se indifferenter communio
 omnibus: absque ulla exceptione sex-
 atatis, conditionis, aut loci, ut eadem qua-
 que proportione sese genterer, in animi
 rum salute procuranda, Ecclesiastici; *In*
ritate didici, quia non est personarum acci-
ptatio apud Deum, inquit Hierarchiæ Eccle-
 siasticæ caput, æquali siquidem pretio co-
 stat Redemptori nostro anima minimi,
 abjectissimi rustici, quam Monarchæ pote-
 tissimi.

Ut debitè apprehendamus, quanti an-
 mas æstimare debeamus, auscultemus, *Si*
 gularem aliquam Sancti Bernardi doctri-
 nam: *Serm. 13. de Adv. Si stillantem de Cru-*
ce Domini sanguinem collegissem, essetque repe-
ditus apud me in vase vitreo, quod portari
sepius oporteret, quid animi habiturus essem
in discrimine tanto? At certè pretiosissimum
animarum thesaurum servandum accepi, pro
quo Christus, mercator non insipiens, id est,
ipsa sapientia Patris, totum suum sanguinem
dedit. Quid ergo infelix, quo me vertam?
 Si

Si tantum depositum, quod sibi Christus proprio sanguine pretiosus judicavit, contigerit me negligentius custodire? Cum ergo nobis Ecclesiasticis tot commissæ sint animæ, confidit Redemptor manibus nostris inexhaustum ac inestimabilem sacratissimi sui sanguinis thesaurum, qua ergo cautelâ, qua curâ, qua diligentia oportet nos illum custodire? Quis negare, aut ambigere poterit, quin Deus singularem in hoc erga nos amorem, ac favorem exhibuerit? Ioan. 15. v. 15. Jam non dicam vos servos, sed amicos, inquit Salvator noster benedictus suis Apostolis, & per illos nobis, dum eos in ultima cœna sacerdotes ordinaverat; quo autem signo, quo judicio aut experimento, poterimus nos reciprocè demonstrare Deo fidelem aliquam amicitia tesseram? S. Chryostomus id nos docet: Nihil adeo declarat, quis sit fidelis, & amans Christi, quam si fratrum curam agat; hoc maximum amicitia erga Christum argumentum. Rom. 31. ad pep. Quin & ipsemet Deus, per Prophetam suum Jeremiam c. 15. v. 19. apertè edicit, quanti faciat istam operam, quove honoris signo dignos judicet eos, qui in salute animarum procuranda laborant: Si separaveris pretiosum à vili, quasi os meum eris. S. Gregorius l. 18. Mor. c. 23. textum

Na. 151

Vetus
dispositio

M. 151

tum hunc applicat illis, qui deviantes aberrantes animas, ad salutis viam reducendum verba illa Job exponit: *Omne presum vidit oculus meus. Cap. 28. Si Cæsari Tullius dixerit; Homines apud Deum nullarepius accedunt, quam salutem hominibus dant.* Or. pro Q. Lig. loquens utique de salute corporali, quid dicemus de merito lucro, quod reportatis, qui animarum gloria, æternæque saluti cooperatur? At in hoc tam præstanti opere (& consequenter etiam illius digni præmio) desudat Ecclesiasticorum labor & industria, ut animas cælum deducant: quam excellens ergo opus istud, labor ille quam gloriosus? *Majus opus est, ex impio justum facere, quam creare cælum & terram, ex sententia sancti Augustini, Tract. 32. in Ioan. cujus rationem assignat Doctor Angelicus, quia, Bonum gratia unius hominis, majus est quam bonum natura totius universi: 2. P. Q. 113. art. 9. eodemque modo meditatur S. Bernardus: Medit. Totus iste mundus, ad unius animæ pretium, estimari non potest; non enim pro toto mundo animam suam Deus dare voluit, quam pro anima humana dedit. Si ergo tanti valoris sit anima, si sibi ita in illis complacere Deus, tamque luculenter, tam largiter re-*

compenset operam, in illarum cura, suble-
vamine, ac conservatione in via salutis im-
pensam, non video, quomodo ab illarum ad-
jutorio sese aliquis possit subtrahere, sed, ad
exemplum Christi pro illarum salute, non po-
tius debeat exponere media sua temporalia,
sed etiam sanguinem proprium.

Caput Decimum.

*Dum Ecclesiastici sunt instrumenta, per
qua multa bona obveniunt proximo,
hinc conveniens est, ut in ipsis re-
splendeat vera Probitas.*

Sanctus Clemens Papa, Constitutionum
Apostolicarum Lib. 7. Cap. 32 ut persuade-
ret, ac inculcaret populo honorem sacerdo-
tibus exhibendum, tribus usus est motivis,
quæ calcarium instur, utramque urgerent ac
propellerent partem; illum, ad omnem respe-
ctum debitum, nos, ad vocationi nostræ cor-
respondendum: *Honorate sacerdotes, ut Domi-
nos, ut beneficos, ut bene vivendi auctores.*

Vult ergo Pontifex, ut respiciamur, ac
honoremur tanquam Domini, *ut Dominos*;
de facto enim dedit nobis Salvator domini-
um animarum, dum illas nostræ directioni,
obedientiæ, ac authoritati subjecit; Ex hac

Nansi

Veras
diastig

M
H